

**TOIMITTANEET VARPU ALASUUTARI,
LOTTA KÄHKÖNEN & TUULA JUVONEN**

TOIVOA, VIMMAA JA VASTARINTAA

**KIRJOITUKSIA
QUEER- JA
TRANSAKTIVISMISTA**

Gaudeamus

Suomen Akatemia on tukenut teoksen kirjoittamista hankkeessa
”Affektiivinen aktivismi: queer- ja transmaailmojen luomisen paikat”
(päättös 341571).

Copyright © 2025 Tekijät & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kannen kuvitus: Henry-Paul Ontto-Panula
Kansisuunnittelu: Emmi Kyytsönen

KL 32.2 • UDK 323.1, 342

ISBN 978-952-345-292-3

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2025

SISÄLLYS

1. Johdanto – Queer- ja transaktivismi ennen ja nyt	7
<i>Varpu Alasuutari, Lotta Kähkönen & Tuula Juvonen</i>	
I NÄKÖKULMIA NYKYAKTIVISMIIN	
2. Toivon ja raivon aallot translakia ympäröineessä verkkoaktivismissa	29
<i>Valo Vähäpassi & Vilja Jaaksi</i>	
3. Intersukupuolinen huuto erämaassa	45
<i>Aikku Meura</i>	
4. Queerkapina – Pinkkivihreää aktivismia Elokapinassa	51
<i>Alexi Paavilainen</i>	
5. Kukot ja queer	64
<i>Helinä Ääri</i>	
6. Venäjänkielinen LHBTIQ+-aktivismi kriisien aikana – Affekteja ja yllirajaista solidaarisuutta.	76
<i>Pauliina Lukinmaa & John Kaye</i>	
II TAITEELLISTA AKTIVISMIA	
7. Affektiivinen maailmanluominen – Transyhteisön taiteellisen aktivismin potentiaali.	99
<i>Lotta Kähkönen</i>	
8. Teatteria ja transaktivismia – Miten oppia rakastamaan omia arpiansa?	113
<i>Miiko Toiviainen</i>	
9. Ohcamin utopiijaid	127
<i>Aarni Pieski</i>	
10. ”Tervetuloa vähemmistökokemukseen, eka kerta?” – Queer-aktivismia huumorin keinoin	136
<i>Nina Mutik</i>	
11. Kävelen	142
<i>Jesse Matilainen</i>	

III AKATEEMISTA AKTIVISMIA JA KANSSATOIMIJUUTTA

12. Sateenkaarihistorian ystävien vaikuttavaa kanssatoimijuutta. . . . 149
Tuula Juvonen
13. Lesbokurssi – Kurittomia tiloja ja merkityksellisiä kokemuksia . . 166
Sonja Lampinen & Syksy Waldén
14. Vattu – Queer-feminististä aktivismia Tampereella. 184
Leeni Herrala & Luca Karhu Tainio
15. Turhautumista ja toivoa
– Sateenkaarinuoret seksuaalisen häirinnän vastustajina 198
Satu Venäläinen & Matti Pihlajamaa

IV AKTIVISMIN HISTORIALLINEN JATKUMO

16. Ulkopuolisuutta ja yhteenkuuluvuuden kaipuuta
– Kristillisen queer-aktivismin historiaa 219
Varpu Alasuutari
17. Nuorella miehellä oli unelma 235
Ari Saukkonen
18. Anarkistinen Naiskahvila Ekstaasi – Poliittisen lesbon
ja kansainvälistyvän protoqueer-aktivismin pulppuaminen. 247
Antu Sorainen
19. Oikeus omannäköiseen elämään – Transvestiitit aktivisteina 263
Anukatariina Saloheimo
20. Transaktivismia suoran toiminnan keinoin
– Pinkkimusta Helsinki ja transpolin valtaus 279
Marianne Savallampi, Vuokko Viljanen & Sakari [nimimerkki]
- Viitteet ja kirjallisuus 292
- Kirjoittajat 334